

فولکلر

۱۳۲۴

۱۳ کانون ثانی ۱۳۲۴ ۲۶ کانون ثانی ۱۹۱۰

صالی

محررم ۳ ۱۳۲۷

مجلس مبعوثان ریاست علیه سنه

— آجیق مکتوب —

مقام خلافت هیچ بر وقت هیچ بروجیه
ایله خلایق حقیقت و شریعت شایسته قبول
انجز، چیرنکه: خلافت، نیابت صاحب
حقیقت و بریندورکه: شریعت شاندن قاطبه
مقدسدر.

بومقدسه جکدن مقصد، محترم مبعوثان کرام
تمزک نظر دقت و عاطفتلری قانون اساسینک
بشجی ماده سنه جلب ایتمکدر.

قانون اساسینک بشجی ماده سی — ذات
حضرت پادشاهینک نفس هایونلری مقدس
و غیر مسؤلدر — دیور، عیبا، بو لایسلاک
کیمه مخصوصدر؟ فوقده بشقه برسانل عزیز
اولامایان، شریکدن نظردن مزه اولان ذات
باری تعالی و تقدس حضرتلرینه مخصوص دگی؟
(لایسل عمل بفعل وهم یسلون) آیت
کریمسنک جله جلیله ثانیسنده تعمیمی افاده
ایله انبیاء عظامدخی معصوماً داخل اولدقلری
حاله، نصل اولیورده پادشاه بومستولتدن
بری اوله بیلور؟

لایسللاک لایخطیلکی مستلزمدر، لایخطیلک
آنحقیق وایتقان سرانی صادراندن در، بواپسه
شریعت مطهره ایله طابان طابانه ضدر.
مقام خلافت، نیابت صاحب رسالت اولدیبی
حاله وکیل اصلدن دها بویوکی؟

کوردیکز دیپلماتلر نهدر؟ لکن
قوجه دهراتالک بردن بره بویله عجله ایتمی
ظن ایدرم که: عدم موفقیتله نتیجه جکدر.
زرا الحاله هده، اشتلاسمه اعضاالفاش
اولسه کرک. اعضاالنش ایسه دهراتالک او-
یوشنه دیه یکمز یوقدر. بویله بر حیله شیطان-
نارک بیله عقلنه کلچک کی دکلد، قوجه
دیپلماتلر! یورولکر بقام، نتیجه اوله چی؟
بی نوعکزی بویله الباقملیه، برهنر،
بر عقلالقی یاسورسکر ظن ایدرسکر؟ هیات!
عجبا وجدان دنیلان جوهردن، سزده
اثر یوقی؟

یوقدر زحمتلر هب باره ایچون دگی؟
کتاب مقدسکر سزه بویله می امر ایدور؟
بنه تکرار ایدرز که: بو تشبیه حقیقت
ایسه، ینه بلان بوزیله جق، چونکه سن بو
دولابی قوردیلک وقت، بوشندن برینسک
بویله بر مکتوبله قائملر طولیلاندیخی خبر
ویره جکی دوشونماشدک. احتمالک، مکتوبی
یازان دخی بونده کی مقصدی بیلموردی. لکن
دوشونولورسه، بزم دیدیکمز کی اوله جقه
شبهه یوقدر. دیمک اولور که: بو حیله کرده
پک اوقدر اوسته لقلی دکلد. بویله لکله ادعه
بوشه هر سکی یوتدر مزلر.

التهایه بو قطعه به مختاریت ویره جکسکر
یوقسه بشقه درلو بویقونازک اوک انجز.
یابو دومی کوملی یابو دیاردن کیملی.

دهراتالک حیله کارلنی

بوشندن الدیغمز معلومات مونوقه به نظر آ
وقبیله دولت علیه نک احداث ومؤخر آلفو
ایستدیک قائملر، اورالده فی حقیقیسی ایله
اهالینده ویشیرلکده ایتم.

بر زماندنبری دنیلاری جبرتلره القضا ایدن
بویقوناز، مزده راتتالی شاشیرمش، نهایت ایکی
بحق ملیون لیرلی صایغه مجبور ایتش ایسه ده
اول و آخر اورویامدن تیرینه! قارش یازدیغمز
کی، کندی منفعتلری کوردکلری یرده، بیک
درلو حیله کارلغه تنزل ایتمکده درلر.

اوتوز سنه دنبری نام و نشانی اورتدن
قائمشر بر شینک بوسره ده مبدانه جقمسی
احمیتله تلقی به شایان بر کیتسدر بر طرفدن
قائمعلری دهرشروب اهالی به بارلیری ویرمکه
اهالینک توجهی قازانمده حالیشمقده بر طر-
فدن ده حیله کارلغه تنزل ایتمکده درلر.

اوله یا! بوم ثله حقیقت ایسه، طویلا-
یه جی قائملری دولت علیه به ویره دک، ایسته
ایستدیک ایکی بحق ملیون لیرا دیه جک،
طییمیدر که دولت علیه ده جوابدن عاجز قاله-
جقدر چونکه ندیه بیلیر، قائملر، کندوسنک،
کرچه دولت علیه وقبیله بونلری قبول
ایده جکده دایر اعلان ایتش ایدی فقط فرنکه
کوره سببی ایسترسک؟

بوشنه اهالیسی مراجعت ایتش ایسه ده
خزینه یارمینی ویرمامشدی، دیه جک.

جناب فخر عالم افندي من (يوم الثمان)
آيت كريمه سنك زولنده منير سعادته ذات
رسالتنا هيلرني مسؤلاً انتخاب كراي اغلاده رفي.
فريادلر اينجه بيراقه رق احقاق حقه دعوتله
حتي، نفس نفيس قدسيه انيس پيغمبرانه ليري
قرباچلا تدرقي درجه لرنده (كه جمله امت بوقصه
بر حصه لطيفي تاثيرات قابله ليله، كوزياش ليله
تلق ايدر) اظهار معدلت وعبرت بوور مشلردى.
حالبو كه جنساب سيدالشر من قبل الرحمن
(وما ارسلناك الا رحمة للعالمين، وانك لى
خالق عظيم) لولاك لولاك لما خلقت الاخلاق)
خطاب مستطاب حضرت خالق كائنات الحسق
مخاطب ايدلر. الآله ...

جناب صديق اعظم رسالتنا باقد من دن
صوكره كندولرني محسني كرامت حين
بيعتارنده قرايت بوور دقلر اياك خطبه
خلافلرني بته نفس باك صدقانه ليري مسؤل
ايدر جهته خطابله مشجون اولديني اليوم
مستور صدور امتدر. واقعا مقام خلافتك
قدسيته برديجك يوق. لكن مفاتيح كتاب
وسنله ثابت بويله بر حقيقتدن معرى لايحطليكي
اكديرر لايستلكده حق ويره جك بوقدر.
اوتوزنه اول حريرت مليه مزي پنجه شير مرد
مخواردن قورناران شيد حزينت كستر ابوالاحرار
اشهر جناب مدحك قانون اساسي وضع
ايتدريدكي زمان تدبذ نشاني دوشونملي،
الجات زمانيه بويله بر مسامحه في ايجاب
ايتدردى.

القصه—وقته تارك صلات بر كوى خلقى،
اياق لرنده كى جامورلى چارقلرله مسجده نمازه
آليشدران كوى امامي، يرينه خالف اولانك
طلعتنه قارشى، بن چارقلرله مسجده صوقه
بيلدن، سنده چارقلرلى چيقارنه بيليرسك
آره مزده سوز قالمز—جوابي ورمه سنى
سرد اتمك بومقامه بك مناسبدر. واقعا مقام
خلافت بجلا مسؤل اولماز. لكن شريعت
غرايه قارشو اعظماً غير مسؤلده دينه من،
شوالده، بشتجي ماده كلياً طي ايدمليدر،
ياخود بدنجي ماده محتوياته قارشو غير مسؤليت
يرينه تبديلاً (ذات حضرت يادشاهي مجلس

مبعوثانك هرسته كي اجتماعده استفتاحاً وكيللر
طرفدن ملك تشكرو تشيكسى استماع ايدم جكدر)
كي بر عباره ايله تضمين ممدلت اولونمايىركه:
اووقت كسب مشروعيه ايتسون، حقيقت
يرى بولش اولسون.

بوگون زشرقيون غريوتله هرايكى طرف
بر درلو مطمع نظره قابيلش، حقيقتده
مستقبلن غافل اوله رق قارشو قارشويه چوريلن
توجهلر، اوزايتلان نظرلر، آيتلان خطوه لره
قوجا قلاشيوور، يا اولنر زى... يا اولنرلى...
كيديشه باقيليرسه غالباً اولنر زى... كيكلرده
وولفان غزبه سنك دوت نومرولى نسخه سنده
(حكم غالبيكدر) سرناملى بر مقاله مزده بيان
اولديني اوزره—عادات واخلاقي بكة نيان
پرملته كندوني بكتدريمك طبعاً قابل اولماز.
اولمايجه موجوديت مليه في محافظ اتمك
امكان خارجه چيقار، چقيججه حاكميه قارشو
محكوميت چوقورلرنيته دوشولور، زمينده
بر نظريه ايدى، بومقدمه دن مقصد بوگون
اولاد وطنك علوم طبيه وطيبيه ورياضيه في
تحصيل ونقرس خصوصنده كوستدكلرى فرط
زكايه قارشو مكتبيزده تحصيلندن محروم
قالقلىرلى فلسفه دينيه واخلاقه سبيله اعتقاداً
حيرت واديلرينه صابقمده اولدقلرلى بر جوق
ازكاي شيسان وطنله سبقت ايدن مياحكائده
ثابت ومحققدر، بو حقيقت انقلاب وتبدل
دورسه كبرلديكنه بر دلل كافيدر. بوكا قارشو
چاره تدبير خلاص ضمندنه موارف حاضرده
علوم شرقيه ايله علوم غربيه في بر برينه مزج
ضمننده هيئت محترمه كرك نظر دقت وعاطفانلرني
جلب ايتكدر.

اخلاقك موردى نفس ناطقه اولديني
ايچون حد ذاتنده بين الافراد اختلاف قبول
ايتز. عادتك موردى ايسه هيئت مليه
اولديني ايچون بين الملل اختلاف قبول ايدر.
انسانيت بشقه، ملت بشقه در، چونكه:
نفس ناطقه قانون اخلاقك ممدوح ومقدوحى
فرق وقيمه هر نه قدر مقتدر ايسده غفلت
جلبه سوقيه غلظه اوغرار، كوره نك كيت

كيدم ملكه وروسوخ ايله هيئت مليه ارسنده
عادت حكمن آليز. آليزده مقدوحى ممدوح،
مقدوحى مقدوح ضرر سنده قبول ايتدريز،
(بز باهمزدن بويله كوردك) ضرب مثلك
حكمن ظهور ايدر.

هپ كوردديكمز، بيلديكمز بديهيات
صبره سنده دركه: بر ملك عاداتى او ملته
مستحسن كوردونديكي حالده ديكر ملته غير
مستحسن كوردوله بور. حالبوكه عقل دورين
صفوت بصيرتله حقيقتك نه مركرده اولديني
عيان بيان كوردور.

هله بر كره غرييونك بر جوق آثار
علميه آره سنده مكتبرلرنده تربيه روحانيه
مخصوص يكي يكي بر جوق اخلاقي كتابلر
اوتدن برين اقباساً ترتيب و تدريس و تيا.
زولرنده قصه لرحيم ايتدريمك. تربيه
جسديته مخصوص حفظ الصحه كتابلر
ترتيب و تدريس ومكتب بايجملرله ادمانلر ايدمرق
كي تربيه اطفاله چاليشمه بورلر. فنا دكل فقط
تعليطادن باشقه رشده دكلدر.

صدر سعادتدن برى شريعت مطهره محمديه
بيكگرجه كتابلر دولسى مسائل دينيه من،
مكافات اخرويه سندن صر فظفر، عجا مكافات
دينويه مزده بالغا مبالغ كافل دكله؛ حق،
ديه بيايىركه: مكافات دينويه سى ده غزيردر.
از جمله اسلامتمزك ركن اعظمى اولان
نماز، نمازك فراضي اولان حدندن نجلستدن
طهارت، قيام، ركوع، سجود، قنود كي
وستر عورت، نيت، قرايت، ذكر كي
وصوم كي تاثيرات جسديه وروحانيه سى قابل
ارنكا اولاميان اعمال معلومه نك تهذيب اخلاق
خصوصندنه محسنات ماديه ومنويلرلى؛
استقبال قبله نك، جماعتك، هتهده برجه
نمازيه نك، سنده بر جك، زكوتك، صدقه نك
جميعت مليه اوزرنده نه كي مزيات فلسفيه سى
اولديني حقيقتانه دوشونمك اولورسوق
معنويات مؤثره لكى جهتيه اصول تربيه شرعيه من،
غرييونك درمه ياقمه اصول تربيه س قات،
فاق اولديني تقدردن عاجز قاليرز.

عجا حضرت قرآنك، جناب سنيته نك

امرو و نهي و عبرت سياقتده يزه بسط و تمهيد
بو يوردني مكارم اخلاق قدر انسانلر طرفدن
تركستاب ياييله بيلم شميدر ؟ يا خود ياييله
بيله چكيدر ؟

اسف ، بيك كره اسف : بودقايي مكلف
اولديغيمز حاليده بزدن ده زياده غير مكلف
اولان غريبونده تقدير ايدنلر چوق بولونيور .
مكتبلر يزه اعماله ، اعتقاد متعلق علوم
دينه كتابلر يزه پك چوق ، بوكا ديه چك
يوق . لكن مزيات معنويه و ماديه سنه توقف
ايدن فلسفه دينيه من ايجون كتاب هيچ يوق .
بوكانه ديم ؟ حالوكه فلسفه دينيه و اخلاقيه
علم اخلاق لك برنجي سرمايه سدر . البرنجي
موعظه سي در بر طرفدن علوم و فنون ، معارف
كون كون اوستونه مترقي . بر طرفدن احكام
قرايه و مسائل دينيه ايجون شق شقه ايدن
يوق . نسيان ابديه دوعري صدوره تنزل .
بويكي نقطه تضاد آرسوسنده پك چوق
محاذير موجود بر طرف يالكن علوم دينيه ايله
توغل ايدمور . معارف حاضر مه وجهت
ارتباطيه سي اولان فلسفه دينيه و اخلاقيه
قولا و ير مه بور . بر طرف علوم طبيه و طبيعه
ورياسيه ايله مشغول اولايور . بريكلردن
بي خبر .

بر طرف ديكرني دينيز لكة اتهام ايدمور .
ديكر طرف اور برني بيلم نه لكة ... ؟
ايسته بر برينه طابان طابانه ضد يك بيوك
يك مهم ايكي فرقه .

فرقه لك بر غريبون دوعري آفلي و آفاني
اولمقده . ديكرني ايسه محو و نابودي دوعري ...
بونك نتيجه سي — زيرا كه زبان اورتمده
بيلم نه قازانق — غوا سنجه بز بركلدن
چيقايورز . الحذر ! الحذر ! قباحث كيمده ؟
بر بيجق عصمر نري آفاق وطني قابله يان ظلام
استدادده دلكي ؟ استداري تيور لكة
باشلا يوب عاقبت باشيمز كن دور سابق
فلاكتلري .

بوسيله اولاد وطنده قباحث يوق . زيرا
مدرس لري مزده ، مكتبلر يزه بويله بر درس

كورده مدبلر . يا كوستره چك كبلردي ؟ بيلم !
لكن البته بولونه بيلردي .

حاصلي . بولنديغيمز شو دوره انقلاب
كرچه صورت خصوصيه مشروطيت اداره مه
مالكيتمزي كوستره يور سده عهد قريده
صورت عموميه معارف ده بواقلايه ترادف
ايدرك جهره حقيقتي دهه متعالی ، دهه ديكر
كون كوستره چكيدر . زيرا بوكون اولاد
وطنده كورولن زكاي فوق العاده اويله بر درجه مه
انتباع ايتشدر كه : علوم و معارف حاضر مه
قارشو طاشقنلق كوستره جه سنه شاشقنلقه
معروض قالمقده در . درسك هجده مباله
دكدر . چونكه : حكمت . تجليات كندكيه
ترايد ايدمور . زمان كندكيه تغير ايدمور .
انسان كندكيه تكمل ايدمور . ازمالك تغير يله
احكام تغير ايدر قاعده كلي سنه بناء . بوكون
اولاد وطن بويوك رايحنا چك اقتصادي
قارشوسنده بولونه بور كه ايتني معارف غريبه
ايله علوم شرقيي بر برينه مزج ايتك صورتيله
حاصلدر .

بومزج و تطبيق ايسه كتب دينيه مزدن
اعتقادات و اعماله متعلق مسائل دينيه مزك
موعظه اخلاق نقطه نظر ندن مزيات فلسفيه سي
مين كتابلر ثابتي ، يا اصول مسابقه ، يا صورت
ديكرله ارباب اقتداره تكليف و سپارش ايدملك
و مكاتب عاليه مزك صوك صغلاينه مخصوص
بر درس علاوه اولونمق اوزره معارف نظارته
بر تعليمات مخصوصه اعطاسي سلامت و سعادت
وطن نامنه هيت محترمه كز دن انتظار
اولوتور .

عادات مليه و اخلاق دينيه سي محافظه
ايدمور بر قوم موجوديتي محافظه دن محرومدر .
(من تشبه القوم فهو منه) الحديث

فاروقي عمر

ديوان محاسبات

شعبات دولتن هر بری بر لزوم اوزرينه
مؤسس اولديني حاليده ، ديوان محاسبات .
خارجيه ، نافه ، اورمان دوا نري هپ اوروياني

ساده بر تقليد دن عبارتدر . اورمان نظارتي
وار . بتون اورمانلر مز ، براد . نافه نظارتي
وار . نه بر يول وار . نه بر كوري وار . نه ده
نهر لرمزده اسقا اراضی ايجون برماكنه .
خارجيه نظارتي وار . بيمش ايكي بيجق
ملتن شهنبدلر موجود . ديوان محاسبات
دا نره مز وار . ايتني كوي . يدي . بش دهه .
اون ايكي ديمكدن عبارت .
حالبوكه : بودا نره مفتش عموميك دائره سي
ديمكدر .

بر مملكته متمدنه مفتش اولمزه و مملكه
هيچ بروقتده ترقی ايدمور . معارف دهه ،
معارف مفتش لري ، دفتر خاقاني دهه دفتر خاقاني
مفتش لري . عدليه دهه ، عدليه مفتش لري . نه در
بو عدم انتظام ؟ شمدي به قدر مطبوعات هر
دا نره دن بحث ايتديكي حاليده بوراسي غالبا
اونومش اولمليدر .

بودا نره كه : دولتك روحيدر . حين تأسيسدن
بو آنه قدر دولته مضرتدن باشقه برشي ني
كورلما مشدر . كورديكيز برشي وارسه بيوك
بيوك معاشرله . رتبه لره بر چوق مامور .
بودا نره ارل امرد ، او « ديوان » تعبيرني
رفع ايدرك « مفتش عمومي » اسني طاقملي
هر بروا نره كي مفتش لري ، مفتش عموميك
دا نره سنه الخلي . مفتش لره هان هر دا نره ي
خير سرحه تقنيه باشلا مي . ولايتلرده ده
برر شعبه اجمللي ، انلرده هر ولايتده ك شعبات
اداره بي هر ان تفشيش ايتلي .

اصول تقنيه كلنجه ، يالكنيزاره به وضع
يد ايدنلري دكل ، حكومتك لك كوچوك
مامورلريك لك اهميتسز ظن اولنان ايشلر بي
دخي تقشيش ايتلي .

مثلا : بر اوراق قلعتي نه الهه ، بر مفتش
بر مقيدك دفترني اجلي ، سنه باشند اعتباراً
زدينه نه قدر اوراق . كلش . نه قدر
اكال اولمش . موجودي نه در تقشيش ايتدكن
صكره مفتش بر اشارت دفتر طوتار ،

واوموجود اوراق نومرو و تاريخلرني
اواشارت دفترينه قيد ايدر . ايكنجي دفعه كي